

Biskop Atle Sommerfeldt:

Preken ved Diakoniens dag

Ski nye kirke, 17.oktober 2015

Efeserbrevet 2,8-10

Vi vet det alle sammen: Vi klarer ikke med alt vårt strev å overvinne døden og dødskreftenes virkelighet, verken her og nå, eller der fremme. Vi er fanget i et jerngrep vi kan slåss mye for å komme ut av, men vi vet at nederlagene er mange og vi vil tape til sist.

Jeg innså for 10-12 år siden at det var lurt å slutte å røyke. Det klarte jeg etter en god del strev. Nå innser jeg at jeg både bør trene og spise mindre, jeg leser i avisene stadige advarsler mot det man kaller «fedmeepidemien».

La dere merke til at i de to siste setningene var det personlige pronomenet "jeg" nevnt 5 ganger? Kampen for selv å overvinne dødens virkelighet blir så alt for ofte knyttet sammen med det Martin Luther kaller menneskets ursynd - innkrøket i seg selv.

Denne innkrøket kan være knyttet til ren egoisme der mitt eget beste alltid går foran andre menneskers ve og vel. Vi kan se tendenser til dette når noen i møte med mennesker på flukt først og fremst reagerer på hvordan en kan beskytte seg selv og vårt, og ikke hvordan vi kan gi andre beskyttelse.

Vi kan se det når andres suksess ikke er til glede og inspirasjon, men en konkurrent til min egen mulighet til å bli sett og beundret. Som det heter: «Egen suksess er bra, andres ulykke er heller ikke å forakte».

Innkrøket i seg selv har sitt klassiske bilde i en hånd som lukker seg om seg selv - og da former den en knyttneve. For dersom jeg skal beskytte meg og mitt, må jeg bekjempe andre. Paulus gir oss i de få setningene fra Efeserbrevet nøkkelen til en helt annen måte å leve livet på. Nøkkelen heter Jesus Kristus og den døren han åpnet i dødens uoverstigelige mur. Jesus åpnet døren til Guds evighet. Men mer enn det, han bekjempet og overvant dødskreftenes dominans. Livet vant, dens navn er Jesus!

Vi klarer ikke å slå hull i dødens mur. Vi klarer ikke å overvinne dødskreftene vi møter i hverdagen. Hullet i muren og døren er laget for oss, av Gud, ved Jesus Kristus, gratis, av nåde. Det er Jesu Kristi kamp med og seier over døden som gjør vår frigjøring fra døden og dødskreftenes lenker mulig.

Det er ikke så lett å være trygg på at dette er sant. For det er jo helt u-trolig. Men Gud har gitt oss et tegn på at denne nåden faktisk finnes, der vi kan kjenne den og merke den. Det er dåpens vann som viser oss hvor overstrømmende rik på nåde Gud er, slik Paulus uttrykker det i verset før vårt avsnitt. Tilliten til dåpens virkelighet er nøkkelen til et liv som kommer ut av dødsdyggenes dal.

Dåpens nåde gir oss en mulighet til å løsne opp knyttneven og åpne hånden vår. Vi trenger ikke beskytte oss selv og være innkrøket i vårt eget lenger. Nåden frigjør oss fra knyttnevnes anspente sammenbitthet.

En åpen hånd er hånden som kan søke et annet menneske, en åpen hånd kan gi den andre et håndtrykk, et strøk av vennlighet på kinnet, lage en lenke av mange mennesker som sammen kan gi hverandre beskyttelse og kjempe mot dødens krefter i oss og rundt oss. Vi kan ikke overvinne dødskreftene, men vi kan delta i den oppstandnes fortsatte kamo mot dem i vår virkelighet. Fellesskapet med den kjempende Kristus i dåpen, gjør oss til dødskreftenes motstandere i hverdagen. Det er dåpens liv.

Jesus forteller sine disipler at han som oppstanden hele tiden kommer til dem i mennesker som lever med undertrykkelse, sult, tørst, hjemløshet, sykdom. Slik inviterer Gud nådens dåpsbarn til å ha oppmerksomheten rettet mot å ledsage andre mennesker i deres kamp mot dødskreftene som rammer dem. Guds nåde frigjør oss til å vandre med åpne hender sammen med andre mennesker .

I himmelen skjer Guds vilje. Der er det verken tårer eller smerte eller død. For «Gud er kjærlighet», sier Johannes. Og kjærligheten søker ikke sitt eget.

Glimtet av denne himmelen gir oss frimodighet til å be "La din vilje skje på jorden slik som i himmelen", og slutte oss til fellesskapet av mennesker som vandrer i gjerninger som gir andre glimt av himmel og opplever mer himmel på jord. Da blir vi hverandres bønnesvar.

Her i dette rommet er møtestedet mellom himmel og jord. Her kommer den korsfestede og oppstandne inn til oss og møter oss. I våre åpne hender mottar vi Jesu kropp og i kalkens rikholdige vin kan vi smake hans tilstedeværelse, til liv og salighet. Sammen kan vi feire nådens frigjøring fra oss selv og hvile i tillit til at Gud har gjort alt ferdig for oss.